

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Petr Hulán, advokátní kancelář
IČO 720 13 940

Instituce

Allianz pojišťovna, a.s.
IČO 471 15 971
Ke Štvanici 656/3
18600 Praha 8

Č. j. FA/SR/ZP/1697/2016 - 18

Praha 2. 8. 2018

Rozhodnutí o námítkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 29. 9. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci o zaplacení částky 3.000.000 Kč, takto:

Námítky Navrhovatele, ■, doručené finančnímu arbitrovi dne 18. 7. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1697/2016-13, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 21. 6. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1697/2016-12, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá na Instituci pojistného plnění z pojištění pro případ smrti, na které mu vznikl nárok jako obmyšlené osobě ze smlouvy o životním pojištění, kterou s Institucí uzavřel jeho manžel jako pojistník a pojištěný, a který zemřel.

Finanční arbitr rozhodl ve sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 21. 6. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1697/2016 - 12 (dále jen „Nález“).

Při rozhodování vyšel finanční arbitr ze zjištění, že ■, jako pojistník a pojištěný (dále jen „Pojištěný“), podepsal dne 11. 4. 2014 návrh na uzavření pojistné smlouvy o životním pojištění ProSichr č. ■ (dále jen „Návrh pojistné smlouvy“), na základě kterého uzavřeli Pojištěný a Instituce pojistnou smlouvu o životním pojištění ProSichr č. ■, s počátkem pojištění 1. 5. 2014 a pojistnou dobou 10 let (dále jen „Pojistná smlouva“).

Finanční arbitr současně nezjistil, že by se součástí Pojistné smlouvy nestaly pojistné podmínky pro životní pojištění Wüstenrot ProSichr (PP WPS 2014/01); (dále jen „Pojistné podmínky“) a obchodní podmínky pro životní pojištění Wüstenrot ProSichr (OP WPS 2014/01).

Finanční arbitr v Nálezu nedovodil, že by Navrhovateli jako obmyšlené osobě svědčil nárok na pojistné plnění z Pojistné smlouvy, protože nezjistil, že by se Pojištěný nepodílel na vzniku pojistné události ze 100 % v důsledku porušení svých právních povinností, a zároveň, že by Instituce nebyla oprávněna snížit plnění úměrně tomu, jaký vliv mělo porušení právních povinností Pojištěného vliv na její povinnost plnit o plných 100 %; uplatněný nárok Navrhovatele jako obmyšlené osoby posoudil finanční arbitr v částce

1.000.000 Kč jako neoprávněný a v této části návrh podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

Řízení v části sporu mezi Navrhovatelem a Institucí o zaplacení částky ve výši 2.000.000 Kč finanční arbitr zastavil, protože v působnosti finančního arbitra není řešit spor o pojistné plnění z připojištění pro případ smrti úrazem, protože se nejedná o životní pojištění ve smyslu § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi.

3. Námitky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel namítá, že finanční arbitr postupoval formalisticky, když v Nálezu absentuje proporcionalita a správní uvážení. Navrhovatel má z tohoto důvodu pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti finančního arbitra.

Navrhovatel stejně jako v řízení předcházejícím vydání Nálezu argumentuje, že podle § 2837 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“) a čl. 13 Pojistných podmínek lze pojistné plnění snížit maximálně o 50 % v případě, že pojištěná osoba zemře v souvislosti s jednáním, kterým jinému způsobila těžké ublížení na zdraví nebo smrt. Navrhovatel z uvedeného dovozuje nepřípustnost krácení pojistného plnění o více než 50 %, když krácení o 100 % by de facto znamenalo vyluku z pojištění. Výluky z pojištění jsou však uvedeny v čl. 12 Pojistných podmínek a § 2837 občanského zákoníku, k jehož naplnění v případě Pojištěného nedošlo.

Navrhovatel brojí proti právnímu hodnocení jím předložené judikatury, když argumentace finančního arbitra k předloženým rozhodnutím je podle něj zjednodušená a chybná.

Navrhovatel nezpochybňuje právo Instituce na krácení pojistného plnění, namítá však, že finanční arbitr pochybil, když danou věc neposoudil podle zásad proporcionality a legitimního očekávání.

Navrhovatel opětovně argumentuje rozhodnutím Městského soudu v Praze, č. j., 14 Co 608/2006-38, ve kterém soud řešil případ, kdy řidič, stejně jako Pojištěný, způsobil dopravní nehodu přejetím do protisměrného jízdního pruhu následkem mikrosnánku. Navrhovatel argumentuje, že v tomto případě pojistné plnění kráceno nebylo a dodává, že ani v jeho případě není vyloučeno, že Pojištěný přejel do protisměru následkem mikrosnánku.

Navrhovatel namítá, že Instituce ani finanční arbitr nezmínili žádné soudní rozhodnutí, na základě kterého by Instituce mohla krátit pojistné plnění o 100 %.

Navrhovatel tvrdí, že finanční arbitr neučinil dostatečné kroky k uzavření smíru a namítá, že finanční arbitr pochybil, když nezmínil, že Navrhovatel opakovaně ve svých vyjádřeních zdůrazňoval, že měl o uzavření smíru zájem.

4. Vyjádření Instituce k námitkám Navrhovatele

Instituce s námitkami Navrhovatele nesouhlasí a ztotožňuje se se závěry finančního arbitra v Nálezu.

Instituce namítá, že Navrhovatel zaměňuje pojmy „vyluka z pojištění“, kdy pojistiteli nevzniká povinnost plnit, s pojmem „snížení pojistného plnění“, kdy porušení povinnosti pojištěného mělo podstatný vliv na povinnost pojistitele plnit. Instituce argumentuje, že nebylo jejím úmyslem zařadit snížení pojistného plnění do článku upravujícího vyluku, jak dovozuje Navrhovatel.

Instituce argumentuje, že § 2800 odst. 2 nového občanského zákoníku, který adaptovala Instituce do čl. 13 odst. 3 Pojistných podmínek, nestanovuje výši snížení pojistného plnění, což je rozdíl oproti § 2846 nového občanského zákoníku, na který se odvolává Navrhovatel.

Instituce argumentuje, že jednání Pojištěného mělo rozhodný vliv na vznik pojistné události a zvětšení jejích následků, když i ve znaleckém posudku vypracovaném pro účely trestního řízení se konstatuje, že druhý účastník nehody jí nemohl nijak zabránit. Z tohoto důvodu snížila Instituce pojistné plnění o 100 %, protože kdyby k porušení povinností Pojištěného nedošlo, Instituci by nevznikla povinnost plnit.

Stran Navrhovatelem předložené argumentace rozhodnutím Městského soudu v Praze, č. j. 14 Co 608/2006-38, Instituce odkazuje, že podle svědecké výpovědi druhého účastníka nehody byl Pojištěný v době pojistné události při vědomí, nikoliv v mikrospánku, proto je toto rozhodnutí pro nyní řešenou věc irelevantní.

Instituce namítá, že postupovala v souladu s Pojistnými podmínkami, které pojistník jako Pojištěný znal a svým podpisem Pojistné smlouvy s nimi projevil souhlas. Instituce proto navrhuje, aby finanční arbitr Námitky Navrhovatele zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

5. Řízení o námitkách

Podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi mají strany sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a násl. správního řádu).

Finanční arbitr posoudil Námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, 82 a 83 správního řádu.

Finanční arbitr vedle posouzení správnosti Nálezu v rozsahu námitek Navrhovatele současně posoudil, zda v řízení postupoval v souladu se zákonem a ostatními právními předpisy, především zda byl k vydání Nálezu příslušný, zda nepřekročil svoji pravomoc, zda v řízení postupoval v souladu s procesně-právními předpisy, zejména zda dbal a šetřil práv účastníků řízení, jednal v souladu se zásadou legitimního očekávání, nezneužil správního uvážení, účastníky řízení řádně poučoval či zda neporušil některou další ze základních zásad činnosti správních orgánů vtělených do úvodních ustanovení správního řádu, případně jestli k takovému závěru není alespoň důvodné podezření.

Řízení bylo zahájeno dne 29. 9. 2016 na základě návrhu Navrhovatele. Po zjištění, že je finanční arbitr k řešení v části sporu příslušný oznámil zahájení řízení Navrhovateli a vyzval ho k odstranění nedostatků návrhu. Poté, co Navrhovatel odstranil nedostatky návrhu, oznámil finanční arbitr zahájení řízení Instituci a vyzval ji k vyjádření se k předmětu sporu a předložení podkladů. Po zjištění, že v řízení již shromáždil relevantní podklady a současně se nepodaří strany sporu dovést ke smírnému řešení, finanční arbitr ve věci samé v mezích své pravomoci a působnosti dané zákonem o finančním arbitrovi rozhodl dne 21. 6. 2018 Nálezem, tedy takovou formou rozhodnutí, kterou mu ukládá § 15 zákona o finančním arbitrovi. Vzhledem k povaze věci, její složitosti a žádostem o prodloužení lhůty pro vyjádření a předložení podkladů ze strany Instituce je finanční arbitr toho názoru, že v řízení postupoval bez průtahů a rozhodl v přiměřené lhůtě (§ 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 6 správního řádu). Finanční arbitr rozhodl Nálezem podle svého

nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě, na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy, jak mu ukládá § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a respektujíc zásadu legitimního očekávání (§ 2 odst. 4 správního řádu). Nález obsahuje jak výrokovou část, tak detailní odůvodnění a poučení účastníků řízení (§ 15 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi). Odůvodnění Nálezu zachycuje veškeré úvahy finančního arbitra a provedené právní posouzení zjištěného skutkového stavu, včetně uvedení všech právních předpisů, které finanční arbitr aplikoval, a vypořádání se se všemi relevantními podklady shromážděnými v rámci řízení.

Finanční arbitr po posouzení průběhu řízení a všech úkonů v řízení s ohledem na výše uvedené nezjistil, že by v řízení nepostupoval v souladu s právními předpisy a nerespektoval při tom rovněž zásady řízení před finančním arbitrem podle zákona o finančním arbitrovi a zásady správního řízení obsažené v § 2 – 8 správního řádu.

5.1 Námitka podjatosti finančního arbitra

Správní řád, který se na řízení před finančním arbitrem podle § 24 zákona o finančním arbitrovi použije tam, kde zákon o finančním arbitrovi nemá vlastní úpravu, v § 14 odst. 1 upravuje, že *„Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit“.*

Finanční arbitr si není vědom, že by měl jakýkoliv poměr k účastníkům řízení nebo k věci, která je před ním projednávána. Argumentuje-li Navrhovatel stran tvrzené podjatosti tím, že finanční arbitr jeho nárok zamítl, nepovažuje finanční arbitr tuto skutečnost jakkoliv způsobitou k založení jeho podjatosti. Jiný důvod tvrzené podjatosti Navrhovatel neuvedl ani nedoložil, proto námitku podjatosti odmítá finanční arbitr jako ryze účelovou.

5.2 Snížení pojistného plnění

Finanční arbitr neshledal Navrhovatelovu námitku stran nekrácení pojistného plnění v případě rozhodnutém Městským soudem v Praze, č. j. 14 Co 608/2006-38, jako oprávněnou, když Navrhovatel soustavně ignoruje fakt, že před rokem 2014, tedy před účinností nového občanského zákoníku, byla úprava možnosti pojistitele snížit pojistné plnění odlišná. Za účinnosti zákona o pojistné smlouvě totiž ustanovení, podle kterého přistoupila InSTITUTE ke snížení pojistného plnění o 100 % (§ 2800 odst. 2 nového občanského zákoníku, resp. čl. 13 odst. 3 Pojistných podmínek) neexistovalo.

Finanční arbitr tímto zároveň částečně přisvědčuje námitce Navrhovatele, že nepodložil svůj právní názor o možnosti snížení pojistného plnění o 100 % judikatorním závěrem, je tomu tak nicméně proto, že finančnímu arbitrovi není známo žádné rozhodnutí, které by se týkalo této problematiky, resp. výkladu § 2800 nového občanského zákoníku. Domněnku Navrhovatele, že ten své nároky judikatorními závěry na rozdíl od InSTITUTE doložil, musí finanční arbitr odmítnout, když již v Nálezu konstatoval, že veškerá Navrhovatelem předložená rozhodnutí jednak reflektují neúčinnou úpravu, a dále mají odlišný skutkový základ od nyní řešeného sporu.

Pokud jde o Navrhovatelem tvrzenou absenci správního uvážení, finanční arbitr musí vycházet z předložených podkladů a současně platí, že podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 57 odst. 3 správního řádu je vázán pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu o předběžné otázce. To, že příslušný orgán (Policie České republiky) pravomocně uzavřel, že jediným viníkem dopravní nehody byl Pojištěný, je postaveno najisto. Najisto bylo postaveno také to, že Navrhovatel a InSTITUTE si v čl. 13 odst. 3

Pojistných podmínek sjednali, že Instituce může snížit pojistné plnění v závislosti na tom, jak přispělo porušení právních povinností Pojištěného ke vzniku a rozsahu pojistné události a to bez jakékoliv limitace. Tyto skutečnosti tak fakticky neoponechaly finančnímu arbitrovi žádný prostor pro správné uvážení, když jakékoliv rozhodnutí finančního arbitra (např. snížení pojistného plnění o 20, 50 či 70%) by bylo neodůvodnitelné, a tudíž nezákonné, protože by postrádalo jakoukoliv oporu v předložených podkladech.

Vzhledem ke skutečnosti, že Navrhovatel ohledně tvrzeného nároku na pojistné plnění neuvedl v řízení o námitkách žádné nové skutečnosti ani argumenty, když pouze zopakoval svá dřívější tvrzení, finanční arbitr plně odkazuje stran snížení pojistného plnění na svoji argumentaci v části 7.4 Nálezu a setrvává na právním závěru, že nezjistil, že by Navrhovateli jako obmyšlené osobě svědčil nárok na pojistné plnění z Pojistné smlouvy, když čl. 13 odst. 3 Pojistných podmínek nestanovuje maximální možnou hranici pro krácení pojistného plnění.

5.3 K dalším námitkám uplatněným v řízení

Pokud Navrhovatel namítá, že Instituce implikuje sebevražedné jednání Pojištěného, pak finanční arbitr opakuje, že z předložených podkladů nezjistil a pro účely svého rozhodování nevycházel z předpokladu, že by Pojištěný spáchal sebevraždu. Jak vyplývá z části 7.3 Nálezu, finanční arbitr se argumentací Instituce stran sebevraždy Pojištěného, proti které Navrhovatel brojí, nezabýval, proto musí tuto námitku Navrhovatele opětovně odmítnout.

Vědom si své zákonem uložené povinnosti vést strany sporu ke smírnému řešení, vyzval finanční arbitr Instituci k vyjádření, za jakých podmínek považuje smír s Navrhovatelem za možný. Vzhledem k tomu, že Instituce nepovažovala návrh Navrhovatele ani zčásti za oprávněný, odmítla o smírném řešení jednat. Finanční arbitr odkazuje, že podstatou smíru je jeho dobrovolnost. Za předpokladu, že finanční arbitr shledá na straně Instituce konkrétní pochybení, resp. porušení zákonných či smluvně převzatých povinností, Instituci na toto upozorní a vyzve ji, aby zvážila smírné řešení sporu. Pokud však, jako je tomu v tomto případě, ani finanční arbitr neshledá právní důvod pro takovou výzvu, nemá právo si na stranách sporu uzavření smíru vynucovat, jak po něm žádá Navrhovatel. V případě, že se finančnímu arbitrovi nepodaří smíru dosáhnout, je pak povinen autoritativně rozhodnout ve věci formou nálezu, jak mu ukládá § 15 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr tak neupírá Navrhovateli to, že ten byl ochotný ke smírnému řešení sporu. Na straně Instituce však taková ochota nebyla a finanční arbitr neshledal v řízení porušení povinností Instituce, na základě kterého by Instituci znovu vyzval ke zvážení smíru; finanční arbitr nepovažuje za účelné soustavně vyzývat stranu odmítající smírné řešení při nezměněném status quo, tedy v situaci, kdy nejsou zjištěny nové skutkové okolnosti, či nenastane změna v právním posouzení sporu ze strany finančního arbitra.

6. K výroku rozhodnutí

Finanční arbitr je podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr vždy rozhoduje podle práva, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu.

Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl. Finanční arbitr tedy

nemůže stranit ani jedné straně sporu, protože by takovou stranu sporu vystavil neúspěchu soudního přezkumu jeho rozhodnutí.

Finanční arbitr nezjistil, že ve věci vyplacení pojistného plnění ve výši 3.000.000 Kč rozhodl věcně nesprávně z důvodů namítnutých Navrhovatelem, a setrvává tak na svém právním závěru, že uplatněný nárok Navrhovatele jako obmyšlené osoby je v částce 1.000.000 Kč neoprávněný. Současně finanční arbitr nezjistil, že pochybil, když řízení co do částky 2.000.000 Kč zastavil podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi z důvodu nepřípustnosti návrhu.

Na základě výše uvedené skutečnosti rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nálezn, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nálezn právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ■
Instituce – datová schránka vfycqww

